

آینده فرزندان ما را با هم میسازیم

جهت ارتباط با ما کلیک کنید

پشتیبانی لحظه ای محصولات

ورود به سایت مشق آنلاین

اینستاگرام مشق آنلاین

مشق آنلاین

شناسه نشر دیجیتال : ۱۳۴۶۶

مشخصات : کتاب دیجیتال با فرمت PDF

یادداشت

خرید و مشاهده مشخصات اثر به طور انحصاری در سایت:

MashghOnline.ir

ناشر دیجیتال مبتنی بر خط و مبتنی بر حامل های رایانه ای

نام کتاب : (آموزش درس اول فارسی کلاس چهارم ابتدایی)

ناشر : مشق آنلاین

صاحب اثر : سید امیر بنی طبا

شناسه ثبت : 397842

کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر برای وب سایت مشق آنلاین محفوظ است.

هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ یا انتشار تمام یا بخشی از این اثر را ندارد.

انتشارات مشق آنلاین دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به شماره ۱۰۶۵۸۶۹۲۹۷۱۱ و پروانه نشر به شماره ۱۳۴۶۶ میباشد.

متخلفین به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

نمادها و صلاحیت ها

درسنامه

درس اول

فارسی کلاس چهارم ابتدایی

درسنامه درس ۱ (فارسی)

کلاس چهارم ابتدایی

معنی شعر ستایش خدا

❁ به مادرم گفتم : «بالاخره این خدا کیست (چگونه موجودی است) که در همه جای خانه‌ی ما هست، اما نمی‌شود او را دید؟ (انگار وجود ندارد)

❁ تو (مادر) گفتی هیچ کس از خدا مهربان‌تر نیست، خدا حتی یک لحظه از بندگان خودش جدا و غافل نیست و آنها را تنها نمی‌گذارد.

❁ من گفتم: «چرا خدا هرگز به خوابم نمی‌آید و چرا هیچ وقت جواب مرا نمی‌دهد؟»

❁ «شنیدم که نماز صبح می‌خواندی، تو را دیدم که با خدا صحبت می‌کردی، اما خدای تو را ندیدم.»

❁ مادر آهسته به من گفت: «فرزندم! یکبار هم خدا را در دل خودت جست و جو کن.»

❁ خدا در آفریده‌ها و رنگ و بوی گل پنهان شده است و بهار و باغ و گل، نشانه‌های وجود خدا هستند. (همه‌ی زیبایی‌ها نشانه‌ی وجود خدا هستند)

❁ فرزندم! خدا در پاکی‌ها و خوبی‌ها و روشنایی‌هاست. (پاکی‌ها و خوبی‌ها و روشنایی‌ها، نشانه‌های وجود خداوند هستند.)

لغت‌های مهم درس اول	
انبوه: زیاد	ارغوانی: قرمز مایل به بنفش
برکه: جایی که آب جمع می‌شود	انتظار: چشم به راه بودن
پوشش: لباس	اثر: علامت
آویخت: آویزان کرد	جلا: براق کردن
تیره: تاریک	پهن کرد: گسترده
نشانید: گذاشت - قرار داد	دریغ: افسوس
نیلی: رنگ آبی تیره	غوک: قورباغه
قشر: لایه - پوسته	چیره دست: ماهر
رمه: گله‌ی گوسفند	ضخیم: کلفت
تپید: حرکت کرد - بی قرار شد	معرفت: شناخت
دشواری: سختی	گریخت: فرار کرد
پراکند: پخش کرد	دل انگیز: زیبا - جالب
از پس: از پشت	جهان افروز: روشن کننده جهان
نظاره کنند: نگاه کنند - ببینند	خودنمایی: نشان دادن خود
پهنه: میدان - سطح	داوری: قضاوت

هم خانواده درس اول		
انتظار: منتظر	تصویر: تصاویر	صبح: صبحگاه
پهن: پهنا - پهناور	نقاش: نقش - نقشه	روشن: روشنایی
منظره: ناظر - نظر	مهاجر: مهاجرت	طبیعت: طبیعی
مزارع: مزرعه - زراعت	اطراف: طرف	معرفت: معروف - تعریف
مخالف درس اول		
شروع # پایان	نیکی # بدی	روشنایی # تاریکی
سنگین # سبک	ناپدید # پیدا - آشکار	تیره # روشن
زیبا # زشت	نخست # اول	دشوار # آسان - راحت
نارک # کلفت - ضخیم	گرم # سرد	بهتر # بدتر
بی حوصله # با حوصله	خواب # بیدار	داغ # سرد

پاسخ درست و نادرست و درک مطلب

■ غلط □ صحیح

□ غلط ■ صحیح

□ غلط ■ صحیح

- بهار دشت را از خوشته‌های طلایی گندم پوشانید.

- زمستان جای پای گرگ را نقاشی کرد.

- داور این مسابقه خورشید بود.

درک مطلب

۱. پاییز برای رنگ آمیزی درختان از چه رنگ‌هایی استفاده کرد؟

پاسخ: رنگ‌های آتشین مانند زردلیمویی - ارغوانی - قرمز روشن

۲. نقاشی تابستان و زمستان چه تفاوت‌هایی با هم داشتند؟

پاسخ: تابستان به همه جا رنگ سبز تیره زد و با بوته‌های تمشک جنگل را زینت داد. بر شاخه‌های درختان میوه سیب گلگون و گلابی و ... آویخت هم‌چنین دشت‌ها را با خوشه‌های گندم پوشانید و مزارع را به رنگ زرد درآورد و رودخانه‌ها و دریاها را آبی کرد ولی زمستان ابرهای خاکستری را در آسمان پهن کرد و تمام زمین را به رنگ سفید درآورد. کوه‌ها و دشت‌ها را لباس سفید پوشاند. سطح دریاچه را با لایه نازک یخ پوشاند و روی درخت‌های کاج و صنوبر برف پوشاند و روی برف‌های زمین جای پای جانداران را نقاشی کرد.

۳. چرا پاییز به رنگ کاج‌ها و صنوبرها دست نزد؟

پاسخ: چون می‌خواست این درختان در تمام فصل‌های سال همیشه سبز بمانند.

۴. نقاشی بهار و پاییز با هم چه شباهتی داشت؟

پاسخ: درخت کاج و صنوبر همیشه سبز هستند. زنبورها و پروانه‌ها روی گل‌ها می‌نشینند و پرندگان در دشت‌ها و جنگل‌ها در حال پرواز هستند.

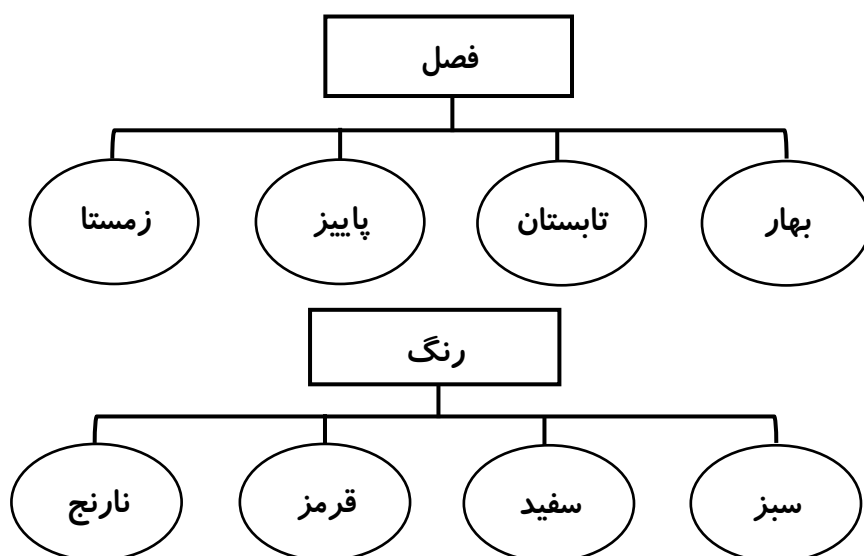
آرایه: یعنی مطالبی که بتواند از نظر ادبی متن را زیباتر کند.

آرایه درس « ۱ » جان بخشیدن به اشیا است. یعنی نویسنده یک خصوصیتی که مربوط به انسان است به اشیا می‌دهد و از زبان اشیا صحبت می‌کند. وقتی در یک نوشته از آرایه جان بخشی استفاده می‌کنیم متن ما زیباتر می‌شود.

واژه‌آموزی

در این درس شمول معنایی را داریم. یعنی واژه‌هایی را که از طریق معنا به هم ارتباط پیدا می‌کنند در یک دسته قرار می‌دهیم.

مانند: بهار - تابستان - پاییز - زمستان که همه در یک شبکه معنایی به نام فصل قرار می‌گیرند و به صورت زیر شکل آن را رسم می‌کنیم.

معنی شعر خبر داغ

- ❁ کلاغی خبری داشت و آن را به درخت گفت
- ❁ با شنیدن خبر برگ‌های درخت یکی یکی افتادند
- ❁ ساری که روی شاخه‌ی درخت بود از روی شاخه پرید و بال‌زنان تا ته باغ رفت
- ❁ خبری را که کلاغ گفته بود را به سبزه و گل گفت
- ❁ با شنیدن خبر گلبرگ‌ها زرد شدند و غنچه‌ها پژمرده
- ❁ برگ‌درختان بی‌حوصله شدند و سبزه‌ها خمیده شدند
- ❁ شاپرک از باغ پرزد و عبور کرد
- ❁ تمام چیزهایی که دیده بود و شنیده بود را باخود به دشت برد
- ❁ با شنیدن این خبر آهو از دشت فرار کرد و حیوانات به ده برگشتند
- ❁ سرانجام خبر از دشت به باغ رسید
- ❁ باده‌ها شروع به وزیدن کردند و ابرها شروع به باریدن کردند
- ❁ خبری که کلاغ آورده بود ده به ده و شهر به شهر پیچید

معنی شعر

فارسی کلاس چهارم ابتدایی

معنی شعر ستایش (شعر آغازین)

کلاس چهارم ابتدایی

به مادرم گفتم بالأخره این خداوند چه کسی هست که
هم در خانه ی ما وجود دارد ولی هم دیده نمی شود.

تو گفتی مهربان تر از خدا وجود ندارد و برای یک لحظه
هم از انسان ها بی خبر و دور نیست.

چرا هیچ وقت به خوابم نمی آید و چرا هیچ موقع جوابم
را نمی دهد و با من صحبت نمی کند.

صدای تو را هنگام نماز صبح شنیدم که با خدا صحبت می
کنی، تو را دیدم اما خدای تو را ندیدم.

مادر به من آرام گفت ای فرزندم، خدا را در وجود
خودت برای یک لحظه جست و جو کن.

خدا در رنگ بوی گل پنهان و مخفی است و بهار و باغ
و گل همه نشانه هایی از وجود خداوند هستند.

ای فرزند من! خداوند در پاکی ها و خوبی ها هست و
در تمام چیزهای نورانی و خوب خداوند وجود دارد.

به مادر گفتم: ((آخر این خدا کیست؟
که هم در خانه ی ما هست و هم نیست

تو گفتی مهربان تر از خدا نیست
دمی از بندگان خود جدا نیست

چرا هرگز نمی آید به خوابم؟
چرا هرگز نمی گوید جوابم؟

نماز صبحگاهت را شنیدم
تو را دیدم ، خدایت را ندیدم.))

به من آهسته مادر گفت : ((فرزند!
خدا را در دل خود جوی، یک چند

خدا در رنگ و بوی گل ، نهان است
بهار و باغ و گل از او نشان است

خدا در پاکی و نیکی است ، فرزند!
بُود در روشنایی ها ، خداوند .))

*** طبق تعالیم اسلامی با عقل و شهود می توان به وجود خدا پی برد. طبق برهان علیت و نظم، علّتُ العِللِ تمام چیزها
خداست انسان با دقت در خودش تمام پدیده های آفرینش می تواند به وجود خداوند و قدرت و عظمتش پی ببرد. در این
که وجود خداوند فقط با خیر و نیکی سازگار است یا با شر و بدی نیز سازگار است (حسن و قبح) مباحث فلسفی متعددی وجود
دارند که نباید ذهن پاک شاگردان را مغشوش کنیم.

(بخوان و حفظ کن) معنی شعر خبر داغ (درس ۱)

کلاس چهارم ابتدایی

کلاغ خبری داشت که با قار قار کردن به
درخت گفت.

(با شنیدن خبر کلاغ) برگ های درخت یکی یکی
از همه جای درخت شروع به ریختن کردند.

ساری (نوعی پرنده) که روی درخت نشسته بود
بال زنان تا انتهای باغ رفت.

خبری را که کلاغ داده بود، به سبزه و گل
گفت.

غنچه ها پژمرده و رنگ گلبرگ ها زرد شدند.

برگ ها بی حوصله و سبزه ها خمیده شدند.
(یعنی هرچه زودتر می خواستند بریزند)

شاپرک که خواب نبود پر زد و از باغ عبور کرد.

تمام چیزهایی که دیده و شنیده بود با خود به
همه جای دشت بُرد و پخش کرد.

با شنیدن این خبر، آهوا از دشت فرار کرد و گله
های گاو و گوسفند به روستا برگشتند.

خبری داشت کلاغ
گفت در گوشِ درخت

برگ ها تک تک ریخت
از سر و دوشِ درخت

سار از شاخه پرید
بال زد تا تهِ باغ

گفت با سبزه و گل
هر چه را گفت کلاغ

دل هر غنچه تپید
رنگ گلبرگ پرید

برگ، بی حوصله شد
سبزه خمیازه کشید

شاپرک خواب نبود
پر زد از باغ و گذشت

هر چه را دید و شنید
بُرد تا پهنه ی دشت

آهوا از دشت گریخت
رَمه برگشت به ده

سرانجام خبر از دشت به ده رسید.

باد شروع به وزیدن و ابر شروع به باریدن کرد.

خبر داغی که کلاغ آورده بود، روستا به روستا و شهر به شهر پخش می شد.

عاقبت باز رسید
خبر از دشت به ده

باد هوهو می کرد
ابر هی می بارید

خبر داغ کلاغ
ده به ده می پیچید

*** خبر داغ کلاغ از راه رسیدن فصل پاییز بود.

آزمون

درس اول

فارسی کلاس چهارم ابتدایی

آزمون درس ۱ (فارسی)

کلاس چهارم ابتدایی

تاریخ:

نام آموزگار:

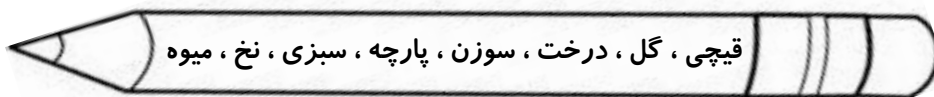
نام:

نام خانوادگی:

نمودارهای داده شده را با کلمات مرتبط با موضوع هر کدام کامل کنید.

کلمات داده شده را در دو دسته طبقه بندی کرده و نامی زیبا برایشان انتخاب کنید.

2

((.....))	((.....))

حروف درهم ریخته را مرتب کرده و کلمه‌ی مناسب معنی دار بسازید.

3

ع، ز، ر، م، ا	ر، ص، ت، و، ی	ه، ر، چ، ی	ت، ر، م، ف، ع

4

مهاجر		قشر	
منظره		جوی	
هوش		زینت	

هم خانواده‌ی کلمات داده شده را بنویسید.

معنی قسمت داده شده از شعر خبر داغ را بنویسید.

عاقبت باز رسید خبر از دشت به ده

آهو ریخ رگش

.....

۵

مخالف کلمات داده شده را بنویسید.

ناپدید دشوار نهان براق

(.....) (.....) (.....) (.....)

۶

جاهای خالی را از کلمات داده شده ی درس آفریدگار زیبایی ؛ به طور مناسب انتخاب و پر کنید.

چیره دست ، نظاره ، خوشه های طلایی ، صحبت
انبوه ، گردنبند هایی ، صنوبرها ، طور ، تصویرها ، گلگون ، بگذار ، سطح
جهان افروز ، حشرات ، قشر ، گودال های ، نگارها ، طبیعت ، غوک ، شگفت انگیز
پذیرفت ، قطره ، ارغوانی ، مهاجر ، دریغ ، نخست

✧ بهار دستی بر درختان برد و بر آن ها از گل های صورتی آویخت ؛ در جنگل
کوچک و بزرگ درست کرد. خورشید از دیدن منظره ی بهار لذت برد.
✧ تابستان کنار جنگل را با بوته های تمشک زینت داد. بر شاخه های درختان میوه آن قدر
سیب و گلابی آویخت که تاب نیاوردند دشت را با گندم پوشانید.
✧ پاییز به رنگ کاج ها و سروها و دست نزد و با خودش گفت : ((..... اینها همان
..... بمانند و روی سیم های برق پرستو های را نشانید.
✧ زمستان زمین را با نازکی از یخ براق کرد و روی برف ها نقش و
..... و جای پاهای گوناگون ؛ نقاشی کرد.
✧ خورشیدنگاهی به انداخت و گفت : ((ای نقاشان به نوبت نقاشی کنید و
اثر خود را پدید آورید.

۷

کلمه های داده شده را فقط در یک جمله به کار ببرید. ((بقیه ، پرندگان ، پاییز))

(.....)

۸

هم معنی کلمات داده شده را بنویسید.

معنی	کلمه
	گلگون
	دمی
	بُود

معنی	کلمه
	خودنمایی
	نظاره کنند
	ضخیم

۹

درست و نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید.

- ❖ ص غ
❖ ص غ

❖ بهار دشت را پر از خوشه های طلایی گندم کرد.

❖ همه ی موجودات هستی نشانه ای از قدرت خداوند هستند.

اگر در درس آفریدگار زیبایی شما جای خورشید بودید کدام یک از نقاشی ها را انتخاب می کردید؟ دو دلیل بنویسید.

.....
.....

درمورد تصویر داده شده دو بند بنویسید.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

۱۲

۱	توانایی کشف روابط و طبقه بندی را دارد.	۷	درست را از نادرست با توجه به درس تشخیص داده است.
۲	مخالف برخی از کلمات درس را می داند.	۸	با توجه به فهم از درس به سوال متن درس پاسخ داده است.
۳	هم معنی برخی از کلمات درس را می داند.	۹	قادر به نوشتن خلاق و توصیفی در مورد تصویر داده شده است.
۴	هم خانواده ی برخی از کلمات درس را می داند.	۱۰	کلمه را در جمله و جزء را در کل به طور مناسب به کار می برد.
۵	از توانایی معنی کردن شعر و فهم آن برخوردار است.	۱۱	توانایی ربط دادن و به کاربردن چند کلمه را در یک جمله دارد.
۶	می تواند با حروف درهم ریخته کلمات معنی دار بسازد.	۱۲	اصول نگارشی خوانده شده را در نوشته های خود به کار می گیرد.

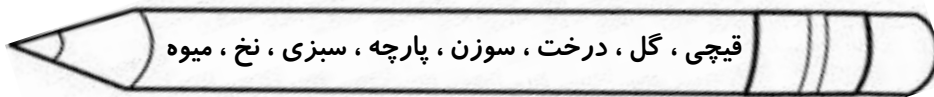
پاسخنامه آزمون (درس ۱)

کلاس چهارم ابتدایی

نمودارهای داده شده را با کلمات مرتبط با موضوع هر کدام کامل کنید.

کلمات داده شده را در دو دسته طبقه بندی کرده و نامی زیبا برایشان انتخاب کنید.

((گیاهان))	((لوازم خیاطی))
گل	
سبزی	نخ
درخت	پارچه
میوه	سوزن

حروف درهم ریخته را مرتب کرده و کلمه‌ی مناسب معنی دار بسازید.

ع، ز، ر، م، ا	ر، ص، ت، و، ی	ه، ر، چ، ی	ت، ر، م، ف، ع
مزارع	تصویر	چیره	معرفت

هم خانواده‌ی کلمات داده شده را بنویسید.

مهاجر	• مناظر	قشر	• اقشار
منظره	• هوشمند	جوی	• جوینده
هوش		زینت	• تزئین

معنی قسمت داده شده از شعر خبر داغ را بنویسید.

عاقبت باز رسید خبر از دشت به ده

آهو ریخ رگش

باشیدن این خبر آهو از دشت فرار کرد و حیوانات به ده برگشتند. سرانجام این خبر از دشت به باغ رسید.

۵

مخالف کلمات داده شده را بنویسید.

ناپدید

دشوار

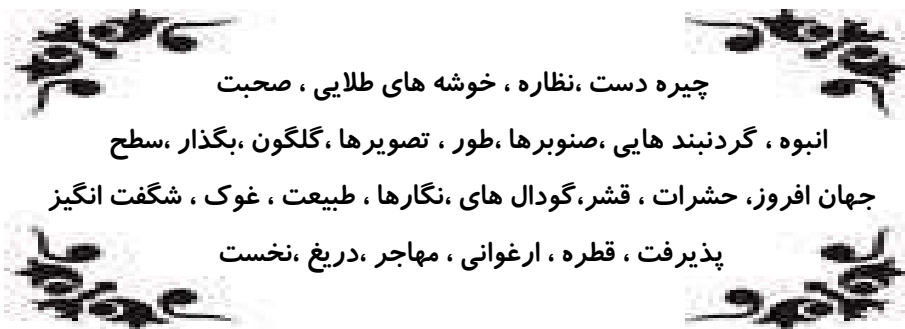
نهان

براق

(گدِر ، تیره) (آشکار ، پیدا) (آسان ، سهل) (پدید ، پیدا)

۶

جاهای خالی را از کلمات داده شده ی درس آفریدگار زیبایی ؛ به طور مناسب انتخاب و پر کنید.

چیره دست ، نظاره ، خوشه های طلایی ، صحبت

انبوه ، گردنبند هایی ، صنوبرها ، طور ، تصویرها ، گلگون ، بگذار ، سطح

جهان افروز ، حشرات ، قشر ، گودال های ، نگارها ، طبیعت ، گوک ، شگفت انگیز

پذیرفت ، قطره ، ارغوانی ، مهاجر ، دریغ ، نخست

بهار دستی بر درختان برد و بر آن ها **گردنبند هایی** از گل های صورتی آویخت ؛ در جنگل **گودال های** کوچک و بزرگ درست کرد. خورشید از دیدن منظره ی **طبیعت** بهار لذت برد.

تابستان کنار جنگل را با بوته های **انبوه** تمشک زینت داد. بر شاخه های درختان میوه آن قدر سیب **گلگون** و گلابی آویخت که تاب نیاوردند و دشت را با **خوشه های طلایی** گندم پوشانید.

پاییز به رنگ کاج ها و سروها و **صنوبرها** دست نزد و با خودش گفت : ((**بگذار** اینها همان **طور** بمانند و روی سیم های برق پرستو های **مهاجر** را نشانید.

زمستان **سطح** زمین را با **قشر** نازکی از یخ براق کرد و روی برف ها نقش و **نگارها** و جای پاهای گوناگون ؛ نقاشی کرد.

خورشیدنگاهی به **تصویرها** انداخت و گفت : ((ای نقاشان **چیره دست** به نوبت نقاشی کنید و اثر **شگفت انگیز** خود را پدید آورید.

۷

کلمه های داده شده را فقط در یک جمله به کار ببرید. ((بقیه ، پرندگان ، پاییز))

(**یه ی پرندگان نیز به تدریج در پاییز کوچ می کنند.**)

۸

هم معنی کلمات داده شده را بنویسید.

معنی	کلمه
سرخ رنگ	گلگون
لحظه ای	دمی
باشد	بُود

معنی	کلمه
نشان دادن خود	خودنمایی
نگاه کنند	نظاره کنند
کُلفت	ضخیم

۹

درست و نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید.

ص غ
ص غ

❖ بهار دشت را پر از خوشه های طلایی گندم کرد.

❖ همه ی موجودات هستی نشانه ای از قدرت خداوند هستند.

اگر در درس آفریدگار زیبایی شما جای خورشید بودید کدام یک از نقاشی ها را انتخاب می کردید؟ دو دلیل بنویسید. همه را انتخاب می کردم. زیرا همه زیبا بوده و نشانه ای قدرت آفرینش خدای بزرگ هستند.

۱۱

در مورد تصویر داده شده دو بند بنویسید.

موسیقی دلنشین خش خش برگ های رنگارنگ درختان پاییزی با همنوایی بادمهربان گوش های سرخ شده ی مرادصبح سردمهر ماه نوازش کرده و خیال مرا با خود به گذشته های دور دست می برد. کودکی هایم مرا فریاد می زنند که دوباره برگرد. دست های پینه بسته ی پدربزرگم را به خاطر می آورم که دستان کوچک مرا در دستش فشرده و با خودش به باغ آرزوهایم می برد تا برگ های خزان زده ی زندگی ام رابه آرامی جمع کنم.

۱۲

۱	توانایی کشف روابط و طبقه بندی را دارد.	۷	درست را از نادرست با توجه به درس تشخیص داده است.
۲	مخالف برخی از کلمات درس را می داند.	۸	با توجه به فهم از درس به سوال متن درس پاسخ داده است.
۳	هم معنی برخی از کلمات درس را می داند.	۹	قادر به نوشتن خُلق و توصیفی در مورد تصویر داده شده است.
۴	هم خانواده ی برخی از کلمات درس را می داند.	۱۰	کلمه را در جمله و جزء را درکل به طور مناسب به کار می برد.
۵	از توانایی معنی کردن شعر وفهم آن برخوردار است.	۱۱	توانایی ربط دادن و به کاربردن چند کلمه را در یک جمله دارد.
۶	می تواند با حروف درهم ریخته کلمات معنی دار بسازد.	۱۲	اصول نگارشی خوانده شده را در نوشته های خود به کار می گیرد.

گام به گام

درس اول

فارسی کلاس چهارم ابتدایی

آخر: بالاخره

جوی: بگرد

نشان: علامت

دمی: لحظه ای - به اندازه یک نفس

یک چند: مدتی

صبحگاه: هنگام صبح

پنهان: پنهان

خدا

ستایش

به مادرم گفتم: «بالاخره این خدا

به مادر گفتم: «آخر این خدا کیست؟ چگونه موجودی است که در همه

که هم در خانه‌ی ما هست و هم نیست جای خانه‌ی ما هست، اما نمی‌شود او

را دید؟ (انگار وجود ندارد)

تو گفتی هیچ کس از خدا مهربان‌تر

نیست، خدا حتی یک لحظه از بندگان

خودش جدا و غافل نیست و آنها را تنها **دمی** از بندگان خود جدا نیست

«چرا خدا هرگز به خوابم نمی‌آید و چرا

چرا هرگز نمی‌آید به خوابم؟

هیچ وقت جواب مرا نمی‌دهد؟»

چرا هرگز نمی‌گوید جوابم؟

«شنیدم که نماز صبح می‌خواندی، تو را دیدم که

نماز **صبحگاهت** را شنیدم

با خدا صحبت می‌کردی، اما خدای تو را ندیدم،

تو را دیدم، خدایت را ندیدم.»

مادر آهسته به من گفتم: «فرزندم! یکبار به من آهسته مادر گفتم: «فرزند!

هم خدا را در دل خودت جست و جو کن. خدا را در دل خود **جوی**، یک چند

خدا در آفریده‌ها و رنگ و بوی گل پنهان

خدا در رنگ و بوی گل، **پنهان** است

شده است و بهار و باغ و گل، نشانه‌های

بهار و باغ و گل از او **نشان** است وجود خدا هستند

خدا در پاکی و نیکی است، فرزند!

فرزندم! خدا در پاکی‌ها و خوبی‌ها و

روشنایی‌ها است. (پاکی‌ها و خوبی‌ها و

روشنایی‌ها، نشانه‌های وجود خداوند

هستند.)

پروین دولت‌آبادی

جهان افروز: روشن کننده جهان

قلم به دست گرفت: شروع به کار کرد نیلی: آبی تیره

داوری: قضاوت

نخست: اول

پذیرفت: قبول کرد

آویخت: آویزان کرد

آفریدگار زیبایی

درس اول

روزی بهار، تابستان، پاییز و زمستان با هم گفت‌وگو می‌کردند. صحبت از این بود که هر یک بهتر نقاشی کرد، بماند و بقیه از نقاشی دست بردارند و بروند. آنها تصمیم گرفتند خورشید جهان افروز را به داوری انتخاب کنند.

خورشید پذیرفت که بین آنان داوری کند. چهار هزمنند، شروع به کار کردند. اول، بهار قلم به دست گرفت؛ نخست دستی به شاخه‌های درختان هلو، بادام، سیب و درختان دیگر برد و بر آنها گردنبندهایی از گل‌های صورتی آویخت؛ در جنگل با رنگ نیلی، گودال‌های کوچک و بزرگ، درست کرد و در اطراف این گودال‌ها گل‌های نرگس و

پراکند: قرار داد - پخش کرد

نشانید: گذاشت - قرار داد

انبوه: زیاد، فراوان

غوک: قورباغه

از پس: از پشت

زینت داد: تزئین کرد

برکه: جایی که آب جمع شود

تیره: تاریک، سبز تیره: سبز پررنگ

گلگون: سرخ رنگ

بنفشه را پراکند؛ حشرات گوناگون، زنبورهای عسل و پروانه‌ها را روی گل‌ها و پرندگان را در دشت‌ها و جنگل‌ها در حال پرواز نشان داد؛ بلبل را روی شاخه، خرگوش را میان جنگل و غوک را در برکه نشانید.

لینجا بود که بهار با خود گفت: «بگذار خورشید به این تصویرهای زیبا نگاه کند و بگوید، منظره‌ای زیباتر از این، می‌توان ساخت؟»

خورشید از پس ابر خاکستری رنگ، نگاهی انداخت و از دیدن منظره‌ی طبیعت بهار،

لذت برد.

دومین نقاش، یعنی تابستان گرم، دست به کار شد. تابستان با رنگ

سبز تیره، سراسر جنگل را رنگ آمیزی کرد؛ کنار جنگل را با بوته‌های انبوه

تمشک زینت داد؛ بر شاخه‌های درختان میوه، آن قدر سیب گلگون و گلابی

آویخت: آویزان کرد

مزارع: مزرعه ها

جلا داده است: براق کرده است

تاب نیاوردند: تحمل نکردند

از کار درآمد: به پایان رسید

مهاجر: کوچ کننده

پوشانید: قرار داد

ارغوانی: قرمز مایل به بنفش

پهن کرد: پوشاند - قرار داد

و میوه‌های دیگر آویخت که شاخه‌ها تاب نیاوردند و به سوی زمین، خم شدند؛ دشت را با خوشه‌های طلایی گندم پوشانید؛ مزارع را به رنگ زرد درآورد؛ رودخانه‌ها و دریاچه‌ها را آبی کرد. نقاشی تابستان هم بسیار زیبا از کار درآمد.

خورشید جهان افروز از پشت ابرهای سفید، نقاشی تابستان را تماشا کرد؛ بسیار زیبا بود. نوبت نقاش سوم بود؛ پاییز برای کار خود، رنگ‌های آتشین انتخاب کرد و اول به سراغ جنگل رفت؛ بعضی از درختان را با رنگ زرد لیمویی پوشانید، برخی را به رنگ ارغوانی و بعضی دیگر را به رنگ قرمز روشن درآورد؛ به رنگ کاج‌ها و سروها و صنوبرها دست نزد؛ با خود گفت: «بگذار اینها همان طور که هستند، باقی بمانند»؛ با ابرهای خاکستری رنگ، آسمان را پوشانید و نشان داد که قطره‌های باران، برگ‌های درختان را جلا داده است؛ روی سیم‌های برق، دسته دسته، پرستوهای مهاجر نشانید.

خورشید به تصویرهای نقاشی پاییز نگاه کرد؛ اما هر چه کرد، نتوانست چشم از آن بردارد. آن‌گاه زمستان، قلم به دست گرفت. او با خود گفت: «تا وقتی کارم را تمام نکرده‌ام، خورشید نباید نقاشی مرا ببیند»؛ این بود که اول، ابرهای خاکستری رنگی در آسمان پهن

کرد و زمین را از نظر خورشید، ناپدید ساخت. او در یک روز، تمام سطح زمین را به رنگ سفید درآورد؛ بر تن کوه‌ها و دشت‌ها، لباس سفید پوشانید؛

قشر: لایه

خودنمایی: خود را نشان دادن اثر: نشان - علامت

معرفت: شناخت

دل انگیز: زیبا و جالب

دشوار: سخت

شگفت انگیز: تعجب آور

کردگار: خدا

پر مهر: گرم و دلنشین

چیره دست: ماهر - زبردست هوشیار: دانا

سطح رودخانه‌ها را با قشر نازکی از یخ، براق کرد؛ روی صنوبرها و کاج‌ها پوشش سنگینی از برف پوشانید؛ روی برف‌ها نقش و نگارها و جای پاهای گوناگون، نقاشی کرد: جای پای خرگوش، کبک و آن دورها جای پای گرگ.

زمستان نیز نقش و نگارهای خود را بسیار زیبا و دل انگیز به پایان رساند.

خورشید ابرها را کنار زد و نگاهی به تصویرهای نقاشی زمستان انداخت. در زیر نگاه پر مهر او دشت‌ها و جنگل‌ها و دره‌ها زیباتر خودنمایی می‌کردند.

هر یک از نقاشی‌ها بسیار زیبا بودند. داوری میان آنها دشوار بود.

پس خورشید گفت: «ای نقاشان چیره دست! آنچه شما نقاشی کرده‌اید، بسیار زیباست. به نوبت، نقاشی کنید و اثر شگفت انگیز خود را به وجود آورید؛ بگذارید مردم نقاشی‌های شما را ببینند و از تماشای آنها لذت ببرند.»

«سعدی» می‌گوید:

برگ درختان سبز در نظر هوشیار

هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

درست و نادرست

۱. بهار، دشت را از خوشه‌های طلایی گندم پوشاند. X

۲. زمستان، جای پای گرگ‌ها را نقاشی کرد. ✓

۳. داوری این مسابقه، خورشید بود. ✓

هم خانواده درس اول

صبح: صبحگاه	تصویر: تصاویر	انتظار: منتظر
روشن: روشنایی	نقاش: نقش - نقشه	پهن: پهنا - پهناور
طبیعت: طبیعی	مهاجر: مهاجرت	منظره: ناظر - نظر
معرفت: معروف - تعریف	اطراف: طرف	مزارع: مزرعه - زراعت

مخالف درس اول

روشنایی # تاریکی	نیکی # بدی	شروع # پایان
تیره # روشن	ناپدید # پیدا - آشکار	سنگین # سبک
دشوار # آسان - راحت	نخست # اول	زیبا # زشت
بهتر # بدتر	گرم # سرد	نارک # کلفت - ضخیم
داغ # سرد	خواب # بیدار	بی حوصله # با حوصله

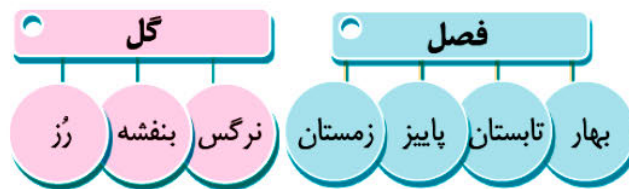
درک مطلب

رنگ های آتشین مانند قرمز روشن - ارغوانی - زرد لیمویی

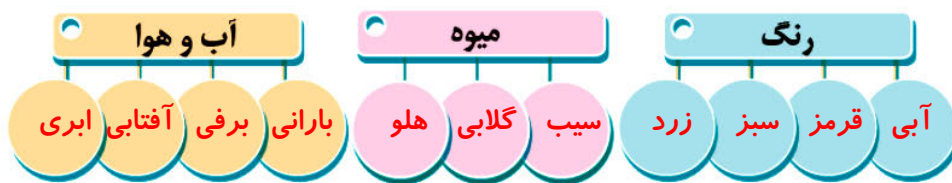
- ۱ پاییز برای رنگ آمیزی درختان از چه رنگ هایی استفاده کرد؟
- ۲ نقاشی های تابستان و زمستان چه تفاوت هایی با هم داشتند؟ **پایین صفحه**
- ۳ چرا پاییز به رنگ کاج ها و سروها دست نزد؟ **چون می خواست در تمام سال به رنگ سبز باقی بماند.**
- ۴ نقاشی بهار و پاییز چه شباهتی با هم داشت؟ **پایین صفحه**
- ۵ شما کدام یک از نقاشی ها را انتخاب می کنید؟ دو دلیل بیاورید.
- ۶ چرا عنوان «**آفریدگار زیبایی**» برای این درس انتخاب شده است؟ شما چه عنوانی را برای این درس پیشنهاد می کنید؟ **چون تمام زیبایی ها را خداوند مهربان برای ما آفریده است. «خدای مهربان»**
- ۷

واژه آموزی

به نمودارهای زیر توجه کنید:

حالا نمودارهای زیر را با توجه به متن درس، کامل کنید:

۲. تابستان به همه جا رنگ سبز تیره زد و با بوته های تمشک جنگل را زینت داد. بر شاخه های درختان میوه سیب گلگون و گلابی و ... آویخت هم چنین دشت ها را با خوشه های گندم پوشانید و مزارع را به رنگ زرد درآورد و رودخانه ها و دریاها را آبی کرد ولی زمستان ابرهای خاکستری را در آسمان پهن کرد و تمام زمین را به رنگ سفید درآورد. کوه ها و دشت ها را لباس سفید پوشاند. سطح دریاچه را با لایه نازک یخ پوشاند و روی درخت های کاج و صنوبر برف پوشاند و روی برف های زمین جای پای جانداران را نقاشی کرد.

۴. درخت کاج و صنوبر همیشه سبز هستند. زنبورها و پروانه ها روی گل ها می نشینند و پرندگان در دشت ها و جنگل ها در حال پرواز هستند.

آرایه: یعنی مطالبی که بتواند از نظر ادبی متن را زیباتر کند.

آرایه درس « ۱ » جان بخشیدن به اشیا است. یعنی نویسنده یک خصوصیتی که مربوط به انسان است به اشیا می‌دهد و از زبان اشیا صحبت می‌کند. وقتی در یک نوشته از آرایه جان بخش استفاده می‌کنیم متن ما زیباتر می‌شود.

سار: نوعی پرنده کوچک شبیه گنجشک

تپید: جنبید - حرکت کرد

پهنه: میدان - سطح

گریخت: فرار کرد

رمه: گله

عاقبت: نهایت

خبری داشت کلاغ
گفت در گوش درخت
برگ‌ها تک تک ریخت
از سر و دوش درخت

سار از شاخه پرید

بال زد تا تهِ باغ
گفت با سبزه و گل
هر چه را گفت کلاغ

دل هر غنچه تپید

رنگ گلبرگ پرید
برگ، بی حوصله شد
سبزه، خمیازه کشید

شاپرک خواب نبود
پر زد از باغ و گذشت
هر چه را دید و شنید
بُرد تا پهنی دشت

آهو از دشت گریخت

رمه برگشت به ده

عاقبت باز رسید

خبر از دشت به ده

باد، هو هو می‌کرد

ابر، هی می‌بارید

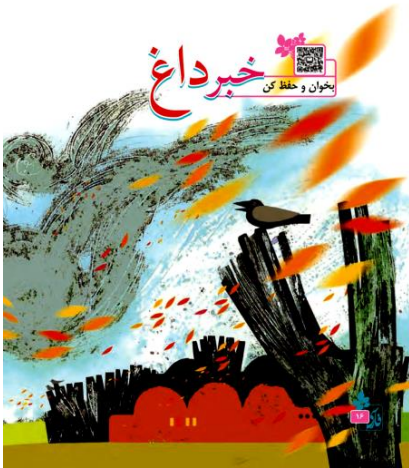
خبر داغ کلاغ

ده به ده می‌پچید

شکوه قاسم‌نیا

معنی شعر خبر داغ

❁ کلاغی خبری داشت و آن را به درخت گفت

❁ با شنیدن خبر برگ های درخت یکی یکی افتادند

❁ ساری که روی شاخه ی درخت بود از روی شاخه پرید و بال زنان تا ته باغ رفت

❁ خبری را که کلاغ گفته بود را به سبزه و گل گفت

❁ با شنیدن خبر گلبرگ ها زرد شدند و غنچه ها پژمرده

❁ برگ درختان بی حوصله شدند و سبزه ها خمیده شدند

❁ شاپرک از باغ پر زد و عبور کرد

❁ تمام چیزهایی که دیده بود و شنیده بود را باخود به دشت برد

❁ با شنیدن این خبر آهو از دشت فرار کرد و حیوانات به ده برگشتند

❁ سرانجام خبر از دشت به باغ رسید

❁ بادها شروع به وزیدن کردند و ابرها شروع به باریدن کردند

❁ خبری که کلاغ آورده بود ده به ده و شهر به شهر پیچید

والدین و مریبان گرامی

- محصولی که در دست دارید دارای مجوز نشر و ثبت شده در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌باشد.
- در صورت کپی برداری، فروش، ارسال، برداشتن لوگو یا انتشار آن برای دیگران، طبق قوانین جرایم رایانه ای با شما برخورد خواهد شد و شما موظف به جبران خسارات وارده به انتشارات مشق آنلاین خواهید بود.
- مریبان و مدارس مجاز به حذف لوگو مشق آنلاین از محصولات **نیستند** لذا می‌توانیم در صورت خرید قانونی از سایت مشق آنلاین، لوگو درخواستی شما را طبق نظر شما به صورت رایگان در محصولات قرار دهیم.

نمادها و صلاحیت‌ها

